Mitä katetaan neuvottelupöytään ensi keväänä?

Erikoislääkäri-lehti kyseli pienimuotoisesti erikoislääkärien mielipiteitä Lääkärisopimuksen neuvotteluihin vietävistä asioista. Vastauksia saatiin nopeasti erikokoisissa sairaaloissa työskenteleviltä erikoislääkäreiltä etelästä pohjoiseen. Seuraavassa kooste vastauksista.

Päivystysasiat kirvoittivat eniten kommentteja

Päivystysten keskittäminen on lisännyt päivystysten rasittavuutta. Tämä nähtiin jopa uhkana päivystävien alojen houkuttavuudelle jatkossa. Päivystysjärjestelmän uudistamista toivottiin, ja päivystyksen synnyttämää työkuormitusta haluttiin keventää. Päivystyksen korvaustason säilyttämisestä riittävänä tuli mainintoja, kysehän on säännöllisen työajan ulkopuolella tehtävästä työstä.

- ”Työvuoroja pitää lyhentää siellä, missä tahti on kova. Jos päivystämään tultaisiin 15:30, tulisi edeltävän vapaan olla palkallinen.”

Työaikalain vaikutus päivystykseen herätti kysymyksiä, vaatiiko toteutus lisäresursseja ja tuleeko siirtymäaikaa.

- ”Uusi työaikalaki on täysi mysteeri työnantajalle ja työntekijälle. Kuinka siihen pitäisi valmistautua? Kuinka paljon voi päivystää?”

Vapaamuotoinen takapäivystys oli joissain yksiköissä muuttunut aktiivisuudeltaan työpaikkapäivystyksen veroiseksi, silti sen jälkeinen päivä on työpäivä. Työkuormitus nousee näin liian suureksi. Tähän saattaa liittyä vielä se, että pienellä erikoisalalla takapäivystyksiä on useita viikossa ja viikkolepo ei toteudu. ”Väärällä” erikoisalalla päivystämään joutuminen koettiin riskiksi.

- ”Pienemmissä täyden päivystyksen sairaaloissa erikoislääkärit voivat myös joutua toimimaan takapäivystäjinä oman erikoisalansa lisäksi jollakin itselleen täysin vieraalla erikoisalalla, vaikka kokevat ammattitaitonsa olevan tähän riittämätön. Tämä lisää työhön liittyvää stressiä ja voi myös vaarantaa potilasturvallisuutta.”

Työaikamääräykset kakkossuosikki

Työaikalaki nostatti paljon mietteitä työaikaan liittyen. Osa vastaajista näki säännöllisen työajan levittämisen klo 16:n jälkeiseen aikaan vääjäämätömänä yhteiskunnalliseen muutokseen liittyvänä kehityksenä, jota ei pysty vastustamaan. Toisen laidan mielipiteissä työajan siirtäminen aamusta iltaan nähtiin hölmöläisten hommana, joka ei tuo mitään lisää.

- ”Tärkeää, että olemme mukana muuttuvassa yhteiskunnassa, jossa sekä lääkärillä että myös potilailla on tarve muuhunkin kuin virka-aikaan tapahtuvaan työskentelyyn/vastaanottoon/palveluun. Keskeistä kuitenkin, että toiminnasta sovitaan molemmin puolin ja että epämukavasta työajasta saa asianmukaisen korvauksen.”
- ”Hölmöläisten peiton jatkaminen ei toimi lääkärienkään töissä. Jos iltaan venytetään, ollaan aamusta tai toisesta päivästä pois.”
- ”Onko matka kohti vuorotyötä työaikalakimuutoksen myötä?”

Useissa kommenteissa nostettiin esiin riittävän korvauksen saaminen mahdollisesta työajan sijoittelun muutoksesta. Korvaus voisi olla vapaa-aikaakin. Lisäksi toivottiin erilaisten työaikamallien kokeilua ja joustavuutta työaikoihin. Toisaalta joustoissa nähtiin riskejäkin.

- ”Työaikamääräykset tulevat joka tapauksessa jollain tavalla muuttumaan, niin minusta SELYn tavoite olisi päästä kokeilemaan muutoksia erikoislääkärien ehdoilla joustavasti ja niin, että työstä saa asianmukaisen korvauksen.”
- ”Niille, joille sopii, voin hyväksyä joitain pidennyksiä esim 2-3x kk:ssa, jos vastaavasti saa jonkun päivän vapaaksi. Iltatyöstä klo 16 jälkeen on kuitenkin maksettava sen verran korkeampi korvaus, että työnantajalla on intressi teettää työt perinteiseen virka-aikaan.”
- ”Joustavan työajan mahdollistaminen asiallisella korvauksella olisi tärkeää.

Myös osa-aikaisuus (esim. työaika 60 tai 80% täysistä työtunneista) mahdollistettava sopimuksella ilman, että siihen on pakko saada työnantajan suostumus. Käsittääkseni Ruotsissa olisi tällainen käytäntö."

- "Niin kutsutussa joustavassa työajassa piilee riskinä se, että kohta säännöllisen työajan levittämisestä iltaan tulee normi. Vapaaehtoisuuden ja tuntuvien palkkakompensaatioiden pitää olla lähtökohta tällaiselle toiminnalle. Voi myös kysyä, mitä tapahtuu työntekijöille, joiden elämäntilanne ei taivu joustavaan työaikamalliin? Onko heillä kohta enää sijaa työmarkkinoilla?"
- "Nyt jo käytössä malleja joustavista työajoista, esim. työ klo 12-18 tai työskentely la ja su, jolloin seuraava vk palkallista vapaata. Näissä malleissa virka-ajan ulkopuolinen työ korvataan päivystyskertoimin ja annetaan vapaana."

Viikkolepo haluttiin todellisesti toteutumaan lääkäreille.

- " Uudet työaikalakimääräykset lääkärisopimukseen käyttöön. Viikko- sekä vrk-levot tulisi tulla korvatuksi myös lääkäreille automaattisesti."
- " Viikkolevon tarkastelu pakolliseksi, niin että vapaamuotoista päivystystä voidaan järjestää taaten työntekijöille useampia vapaita viikonloppuja kuukauteen."

Ylityöhön haluttiin toimivat rajat ja korvaustaso nostettavaksi sellaiseksi kuin muillakin ammattiryhmillä on.

- "Lääkärit tekevät todella paljon ylityötä, josta yleensä saavat vain tunti tunnista korvauksen. Tällainen ei ole mahdollista muilla ammattiryhmillä. Eli ylityömääräykset tulee saattaasellaiselle tasolle, että keskeytykset laskevat ylityörajaa ja lääkärinkin on mahdollista saada 50 % ja 100 % ylityökorvauksia."
- "Päivittäinen ja viikoittainen ylityöraja käyttöön lääkäreille."

Etätyötä kaivataan

Etätyö nähtiin nykypäivän yhtenä työntekemisen mallina. Se sopii lääkärin työhön ja etätyön reunaehdot tulisi sopia Lääkärisopimuksessa.

- "Etätyön mahdollisuudet ovat räjähtämässä myös kliinisen lääkärin työssä, ja parhaimmillaan voisivat tarjota huomattavia parannuksia työviihtyvyyteen. Julkisella sektorilla alkaa olla tässä todella paljon takamatkaa yksityiseen puoleen verrattuna."
- "Digipalveluista korvaus on lähes pakko sopia."
- "Etätyö pitää olla mahdollista. Se joka viettää eniten aikaa työpaikalla ei aina ole tehokkain. Suoritteista lisää palkkaa."

Erikoislääkärille työaikaa kehittämistyöhön ja tutkimukseen

Terveydenhuollon parantaminen edellyttää tutkimusta ja jatkuvaa toiminnan kehittämistä. Erikoislääkärit ovat tehneet näitä töitä paljolti omalla vapaa-ajallaan tähän asti. Näin ei voi jatkua, tähän työhön tulee järjestää työaikaa.

- " Potilaiden paras mahdollinen lääketieteellinen hoito perustuu tieteelliseen näyttöön, johon perehtymisen pitäisi kuulua jokaisen erikoislääkärin työaikaan. Liian usein sekä kehittämis- että tutkimustyötä joudutaan tekemään omalla vapaa-ajalla."
- " Esim. esitelmät omalle klinikalle pitää pystyä tekemään työajan puitteissa!"
- " Työn pakkotahtisuus on lisääntynyt. Työpäivään on mahduttava muutakin kuin potilastyötä. Jatko-opiskelua kuten artikkelien lukemista, sähköposteihin vastaamista ym. "

Lopuksi kommentteja palkasta ja työmatkasta

Suurien työnantajien työpisteet ovat etäällä toisistaan ja työmatkoihin kuluva aika pidentää työsidonnaisuusaikaa. Tämän ajan korvauksesta tulisi sopia. Ja ihan vanhanaikaisesti palkkaan haluttiin korotusta.

- " Matka-ajan huomioimisen periaatteet työajan määrittelyssä, kun toiminta-alueet suurenevat ja lääkärit joutuvat pitämään vastaanottoa tai toimimaan saman työnantajan toisessa työpisteessä pahimmillaan satojen kilometrien päässä "omalta" työpaikalta."
- " Vastuun ottamisen näkyminen palkassa kaikissa ryhmissä. Kliinikon palkkakehitys vastuun mukaisesti."
- " Palkkojen tasa-arvoa eri puolilla Suomea: Sanotaan, että samasta työstä pitäisi maksaa sama palkka, tämä ei pidä paikkaansa erikoislääkäreiden osalta."
- "Sairaalaerikoislääkärien tehtäväkohtainen palkka! Edellisellä kierroksella sairaalalääkärien palkkaus ei kehittynyt Lääkäriliiton strategian mukaisesti, joka edellyttää kaikkien ryhmien saavan vähintään yleisen tason mukaiset korotukset. Sairaaloiden erikoislääkärit jäivät jälkeen muista."

Oletko samaa mieltä näiden kollegojesi kanssa? Vai onko mielessäsi jokin muu korjausta vaativa asia? SELY ottaa mieluusti vastaan lisää näkemyksiä ja ehdotuksia neuvotteluihin vietävistä asioista. Anna kuulua itsestäsi!